

کشف جهان - تاریخ

موضوع‌ها و گرایش‌های ادبیات کودک و نوجوان در زبان آلمانی
نسخه منتشر نشده سخنرانی روزیتا بودس - بوده (Roswitha Budeus- Budde)
در انستیتو گوته در سال ۱۹۹۷

ترجمه: کمال بهروزکیا

تربیتی دیرین شد: آموزش و پرورش کودکان در صورتی تحقق می‌یابد که داستان‌های سرگرم کننده در اختیار آن‌ها قرار گیرد.

انتظار هنر از ادبیات کودک و نوجوان، به توقعی آموزشی تبدیل شد (و این تفاوت مهم ادبیات کودک و نوجوان با ادبیات بزرگسال است). به «پسرک ژولیده مو» نگاه کنید؛ تأثیر زیبایی‌شناسانه - ادبی قافیه‌ها در خدمت کارکرد تربیتی آن است.

اکنون اگر از خود بپرسید که چگونه می‌توان هدف‌ها و کارکردهای هنر و تعلیم و تربیت را در ادبیات کودک و نوجوان تبیین و تنظیم کرد؛ هدف‌ها و کارکردهایی که از یک سو انتظار مستقل شناخت زیبایی از ادبیات و از سوی دیگر انتظار طرح نظری و عملی آن را برای تعلیم و تربیت برآورد؟ موقعیت غیر قابل حلی خواهد یافت که ادبیات کودک و نوجوان، از آغاز دچار آن بوده است؛ زیرا همزیستی عالی و مناسب این دو جنبه مهم از ادبیات کودک و نوجوان، در حقیقت به نویسندگان بسیار مجرب نیاز دارد.

سده نوزدهم و بیستم

قبل از آن که شما را با موضوع‌ها، گرایش‌ها و برخی نویسندگان آشنا کنم، مایلم جنبه‌های نیرومند و مهم عمومی ادبیات کودک و نوجوان (آلمان) را تا به امروز بیان کنم. داستان‌هایی به شیوه «پسرک ژولیده مو» که

زمانی که هاینریش هوفمان، پزشک اهل فرانکفورت، در سال ۱۸۴۴ میلادی، کتابی برای هدیه به پسر کوچکش در شب کریسمس نوشت، هرگز تصور نمی‌کرد که آن کتاب در آینده، از مشهورترین کتاب‌ها در ادبیات کودک و نوجوان زبان آلمانی شود.

«پسرک ژولیده مو»، با ماجراهای بی‌پرده و هشداردهنده‌اش، نگاه به آغازی دارد که در عین حال نشان می‌دهد سنن دیرین، همواره، هر چند نه منحصراً، تأثیر خود را در ادبیات ادامه خواهد داد.

با آغاز و ادامه عصر روشنگری در سده هفدهم و هجدهم، بعضی از شما با نام کانت، فیلسوف بزرگ آشنا هستید. او در کونیگز بورگ^۲ می‌زیست و مردم را به شجاعت در اندیشه دعوت می‌کرد تا به بلوغ فکری دست یابند. اندیشه‌های او از سوی کارشناسان تعلیم و تربیت پذیرفته شد.

آن‌ها به تعلیم و تربیتی باور داشتند که موجب تربیت عقل شود (تعلیم و تربیتی که در آن شخص خود بتواند بیندیشد) و در فرآیند این تربیت، انسان خوبی پرورش یابد. از این‌رو، امید انسان به کودکان بوده بنابراین، در آغاز سده هجدهم، تعلیمات اجباری عمومی اجرا شد و نخستین کتاب‌ها برای کودکان انتشار یافت (در این‌جا منظور من از مفهوم ادبیات کودک و نوجوان، همه شکل‌های ادبی برای آنان است). به همین دلیل، اصل تربیتی زیر جایگزین اصل

این سخنرانی به چند دلیل، برای علاقه‌مندان به ادبیات کودک و نوجوان، انتخاب شده است:

نخست، دکتر روزیتا بودس بوده، روزنامه‌نگار، منتقد ادبی، پژوهشگر، کارشناس ادبیات و مدرس پاره وقت دانشگاه «گیسن» در آلمان است. او از سال ۱۹۹۵، سردبیری و مسئولیت بخش ادبیات کودک و نوجوان روزنامه «زود دویچن تسایتونگ» (Sueddeutschen Zeitung) را بر عهده دارد. بودس بوده، از سال ۱۹۸۴ تا ۱۹۸۸، عضو هیأت انتخاب کننده کتاب سال ادبیات کودک و نوجوان آلمان و از سال ۱۹۹۴ تا ۱۹۹۶ نیز رئیس این هیأت بوده است. او درباره آثار بسیاری از نویسندگان معاصر آلمان و نیز زندگی آنان تحقیق و پژوهش کرده، مقالات بسیاری درباره آثارشان منتشر کرده است.

دوم، موضوع سخنرانی و شیوه علمی تدوین آن از سوی سخنران. سوم، معرفی ادبیات کودک و نوجوان معاصر آلمان، هر چند به صورت اجمالی، از زبان یک پژوهشگر آلمانی. چهارم، نقش انستیتو گوته آلمان، به عنوان یکی از مهم‌ترین مراکز مبادله فرهنگی در جهان که ۱۲۸ کانون فرهنگی در ۷۶ کشور دنیا، حتی در بخش استقلال یافته فلسطین اشغالی و ۱۵ شعبه در داخل آلمان دارد (ژوئن ۲۰۰۰).

پنجم، آشنایی با یکی از شخصیت‌های ادبی مؤثر در ادبیات کودک و نوجوان معاصر آلمان.

قهرمانان زن
در کتاب‌های داستانی امروز،
خود را از قید آموختن
تنها یک شغل خانه‌داری
و ازدواج با مردی
به عنوان تنها راه زندگی،
به مثابه اجبار هستی،
رها می‌سازند.
بدیهی است که
این مسئله نیز
بازتاب شرایط تغییر یافته
اجتماعی خانواده در آلمان
(و در سراسر اروپا)،
در داستان است

داستان‌هایی نمونه یا داستان‌های اخلاقی هستند، کما بیش دویست سال حیات ادبیات کودک و نوجوان را تحت تأثیر قرار داده و آن را شکل بخشیده‌اند. کودکان در این داستان‌ها، آموزه‌هایی مناسب خویش یافته‌اند. طرح حوادث جالبی که در آن، شخص به غذا ناخنک می‌زند یا دروغ می‌گوید و از این رو در مسیر خرید دچار دغدغه‌های شخصیتی می‌شود، برای هر مخاطبی جذاب است. یا دختری که هیچ تمایلی برای بازی و دوستی با خواهر و برادر کوچکش ندارد و آن‌ها به شدت بیمار می‌شوند، نمونه‌هایی هستند که در آن مخاطب می‌آموزد که چرا باید مطیع و حرف‌شنو باشد.

در بعضی داستان‌های دیگر، دختر نوجوانی که کمابیش در کنار پدر در ناز و نعمت به سر می‌برد، به علت مرگ مادرش و ازدواج دوباره پدر، به یک مدرسه شبانه‌روزی فرستاده می‌شود. دختر نوجوان در آن‌جا به رشد خویش ادامه می‌دهد و رفتار و منش زنانه می‌آموزد؛ به گونه‌ای که پس از یک‌سال چنان تربیت می‌شود و از خود حُجب و حیا و وابستگی به دیگران نشان می‌دهد که در مسیر بازگشت به خانه، با شوهر آینده خود آشنا می‌شود. پایان خوش کلاسیک داستان، به مثابه پاداش سازگاری دختر با مرحله زنانگی است. در عین حال، دخترها این نوع داستان‌ها را به خاطر ماجراهای عاشقانه آن نیز می‌خواندند. زیرا

بسیاری از نویسندگان، ماجراهایی را که در شبانه‌روزی‌ها و محافل دوستانه رخ می‌داد، بسیار پرشور و هیجان‌طراحی و توصیف می‌کردند. این پایان خوش کتاب‌ها، نه فقط آرزوهای خیالی دختران را منعکس می‌کرد، بلکه موضوعی را مطرح می‌ساخت که برای دختران طبقه متوسط جامعه، اجباری اجتماعی بود؛ موضوعی که در آن دختران هیچ‌گونه شغلی نمی‌آموختند، مگر آموزش‌های خانه‌داری و مادری، تا برای ازدواج آماده شوند.

در این کتاب‌ها نیز درست مانند درونمایه داستان‌های اخلاقی، یک اصل تربیتی نهفته بود که واقعیت فرهنگی و اجتماعی زمان خویش را منعکس می‌کرد؛ معیاری که به ادبیات کودک و نوجوان تا امروز، ویژگی مخصوص به خود

بخشیده است. به همین دلیل، قهرمانان زن در کتاب‌های داستانی امروز، خود را از قید آموختن تنها یک شغل خانه‌داری و ازدواج با مردی به عنوان تنها راه زندگی، به مثابه اجبار هستی، رها می‌سازند. بدیهی است که این مسئله نیز بازتاب شرایط تغییر یافته اجتماعی خانواده در آلمان (و در سراسر اروپا)، در داستان است. در این زمینه، بعدها نمونه‌های دیگری هم به وجود آمد.

ناسیونالیسم / دوران جنگ و پس از آن تا
سال ۱۹۵۰

ادبیات کودک و نوجوان در دوران ناسیونال-سوسیالیست‌ها و دوران جنگ جهانی دوم (در آلمان)، ادبیاتی فاشیستی و ناسیونالیستی بود؛ هرچند استثناهایی نیز وجود داشت. مثلاً آریش کستر^۲ که در دوران جنگ جهانی دوم آثار مهمی

در زمینه ادبیات کودک و نوجوان، مانند «امیل و کارآگاهان» و «پونکشن و آنتون» منتشر ساخت، یا ادبیات اجتماعی کودکان در زمان جمهوری وایمار؛ ادبیاتی که اکنون برای کارشناسان آشناست. از سال ۱۹۵۰ به بعد، به پدیده‌ای می‌توان توجه کرد که مجموعه حیات (ادبی) آلمان را متأثر ساخت به پدیده‌ای که با دوران سوسیال-ناسیونالیست‌ها بررسی نمی‌شود، بلکه با نوسازی آلمان آغاز می‌گردد و ادبیات کودک و نوجوانی به ظهور می‌رسد که قبل از دوره ناسیونال-سوسیالیست‌ها پدید آمده بود. از این‌رو، افکار تربیتی-اجتماعی در آلمان بدون تغییر به حیات خویش ادامه داده بود. در این دهه، یعنی دهه پنجاه، ادبیات کودک و نوجوان در آلمان کاملاً و به تدریج از طریق ترجمه کتاب‌های سوئدی، فنلاندی، نروژی، انگلیسی، هلندی و

آمریکایی از سوی ناشران، به گونه عمیق و اساسی تحت تأثیر قرار گرفت. این روند تأثیر عمیقی در عرصه زبان و ادبیات آلمانی برجا گذاشت. در سال ۱۹۴۹، یکی از نویسندگان سوئدی مدت‌ها می‌کوشید کتاب خود را که داستانی برای کودکان بود، توسط یکی از ناشران آلمانی منتشر کند، اما موفق نمی‌شد. سرانجام انتشارات آتینگر در هامبورگ، آن را پذیرفت. این نویسنده آسترید لیندگرن^۱ و کتابش «پی پی جوراب بلند» بود. «پی پی جوراب بلند» داستان دختر توانایی است که بدون وجود پدر و مادر و بزرگ‌ترها می‌تواند کاملاً تنها به زندگی ادامه دهد. بسیاری از صادر کنندگان کتاب‌های کودکان و نوجوانان و کارشناسان تعلیم و تربیت با آن به مخالفت برخاستند؛ زیرا «پی پی جوراب بلند» داستانی بود که نفوذ و اعتبار والدین را در گورستان دفن می‌کرد. اکنون آسترید لیندگرن یکی از موفق‌ترین نویسندگان ادبیات کودک و نوجوان در جهان است.

از جمله مهم‌ترین نویسندگان دهه شصت و هفتاد آلمان (در سده بیستم) که امروزه از موفقیت شایسته‌ای برخوردارند، آتفریدپروسلر^۲ با داستان‌های فانتزی‌اش، هم‌چون «جادوگر کوچولو» و «واسرمان»^۳ و میشائل اینده^۴، خالق «جیم دگمه» است که بعدها یکی از موفق‌ترین داستان‌ها را به نام «داستان بی‌پایان» در ادبیات نوجوان نوشت.

تجدید بنای تربیت اقتدار ستیز ۱۹۶۸

در طول سال‌های دهه شصت (قرن بیستم)، به خصوص دانشجویان علیه وضعیت سیاسی و اجتماعی موجود نارضایتی خود را اعلام کردند.

اعتراضات سیاسی، هم‌چون امواج خروشان آغاز شد. این اعتراضات، انقلاب آموزشی محدودی به وجود آورد که تحت نام «تربیت اقتدار ستیز»، آموزش متفاوتی را خواهان بود. طبیعتاً این تحول، دگرگونی عمیقی نیز در ادبیات کودک و نوجوان آلمان پدید آورد.

اعتراض دانشجویان، از اندیشه‌های اجتماعی سال‌های بیست (سده بیستم) و افکار ویلهلم

فانتزی جدید، برای نخستین بار داستان‌هایی در آلمان منتشر شد که با آلیسم گزنده خویش، هیچ‌گونه پرسش اجتماعی را از نظر دور نمی‌داشت. «مزرعه‌های سبز و مزرعه‌های خاکستری»، اثر اورسولاولفیل^۵ (که در سال ۱۹۷۰ منتشر شد)، گرفتاری‌های مردمی را روایت می‌کند که با هم زندگی می‌کنند. این اثر، مجموعه چهارده داستان است که به بررسی مسائلی

بر اساس اصل استقلال هنر در جامعه پلورالیستی و موقعیت مستقل نویسنده و ناشر در آن، هنر جمهوری دمکراتیک آلمان را ناگزیر باید با توجه به پیوند پر تنش آن با الگوها و چارچوب‌های دولت مسلط وقوه مقننه و مجریه آن تحلیل و تفسیر کرد

هم‌چون مبارزه با بیگانگان، کودکان گرفتار جنگ، تبعیض‌نژادی و نیز دشواری‌ها و گرفتاری‌های اجتماعی در آلمان می‌پردازد. در این داستان‌ها، پیوسته کودکان در کانون توجه قرار دارند. بعضی داستان‌ها پایان خوش‌بینانه‌ای دارند، اما همواره واقعیت، بدون رعایت سن مخاطب، نمایش داده می‌شود.

این امواج رأیستی با توانی سرشار از نیرو، ادبیات کودک و نوجوان (آلمان) را تا امروز تحت تأثیر قرار داده و دربر گرفته است. دلیل دیگر این جدیدی در عرصه نشر آلمان پدید آمدند (ناشرانی هم‌چون Anrich, Belzelberg, rororo-Rtfuchs, Signal) که آثار نویسندگان جدید را که مهم‌ترین‌شان گودرون پازوانگ^۶، کلاوس کوردون^۷، ویلیام پرسلر^۸، پتر هرتلینگ^۹، کرسٹین بوی^{۱۰} و داگمار چیدال^{۱۱} هستند، منتشر ساختند. این گروه از نویسندگان، از تغییر نگرش در ادبیات کودک و نوجوان، سرسختانه دفاع می‌کردند.

مایلم بعضی از موضوع‌ها و عنوان‌های رأیستی را بررسی کنیم و به شما نشان بدهم که چگونه این رأیسیسم، امروزه مواد خواندنی کتاب‌های کودکان و نوجوانان را تعیین می‌کند. من در این سخنرانی، به ادبیات جمهوری دمکراتیک آلمان آن زمان نمی‌پردازم. رزویتا و هاینتس کونرت^{۱۲}، این موضوع را در سال گذشته بهترین نحوی بررسی کرده‌اند. وانگهی، آثار

رایش^{۱۳} و آنتون ماکرنکو^{۱۴} الهام می‌گرفت. از این‌رو، در آلمان کتاب‌های کودک و نوجوانی انتشار یافت که مبارزه طبقاتی، اعتصاب و تغییرات اجتماعی را ترویج و تبلیغ می‌کرد. سایرین خواهان مسئولیت فردی بودند و از الگوی آموزشی آ.س. نیل^{۱۵} (آموزش پیشرو) الهام می‌گرفتند. هر چند آن‌ها موقعیت مختصری به دست آوردند (زیرا دوباره به دلیل همان افکار اجتماعی، گرفتار بحران فردی شدند)، ولی تأثیر آن در ادبیات کودک و نوجوان، تأثیری بزرگ و ماندگار بود. بدین ترتیب، گونه جدیدی از ادبیات فانتزی در آلمان توسعه یافت که موضوع‌های اجتماعی در کانون توجه آن قرار گرفت. مهم‌ترین مدافع این‌گونه ادبی، کرسٹین نوستلینگر^{۱۶} بود که اکنون در ادبیات کودک و نوجوان آلمان، از شهرت در خوری برخوردار است.

او در داستان «فردیریک موقرمز» که در سال ۱۹۷۲ انتشار یافت، زندگی دختر کوچکی را روایت می‌کند که به سبب موهای قرمز، از سوی همکلاسی‌هایش مورد اذیت و آزار قرار می‌گیرد. دخترک برای رویارویی با اذیت و آزار همکلاسی‌ها، از گربه سخنگو و نیروهای جادویی عمه پیرش مدد می‌جوید. آن‌ها مدتی به او کمک می‌کنند، اما سرانجام همه به سرزمینی روی ابرها می‌روند که ندگی در آن بسیار دلپذیرتر و بهتر است.

نوستلینگر در داستان دیگرش به نام «سوت می‌زنیم برای کدو شاه»، پدر مستبدی را نشان می‌دهد که توسط ساکنان عجیب و غریب زیرزمین و پادشاه مستبدشان، با سایر اعضای خانواده به تفاهم می‌رسد. در کنار این ادبیات

مهم‌ترین هنرمندان جمهوری دموکراتیک آلمان (DDR) نیز در مؤسسات انتشاراتی آلمان غربی چاپ و منتشر می‌شود. نمونه بارز آن، آثار کلاوس انزیکات^{۳۱} است که از هنرمندان تصویرگر کتاب هم به شمار می‌رود. او در مقاله‌اش درباره ادبیات کودک و نوجوان جمهوری دموکراتیک آلمان، نوشته است:

«... در ادبیات کودک و نوجوان جمهوری دموکراتیک آلمان، با وجود سانسور ناشی از نظریه‌های متفاوت هنری بین شرق و غرب، چه مانده است؟»
 هاینتس کونرت معتقد است که «هنر جمهوری دموکراتیک آلمان را نباید با الگوها و ضرورت‌های هنر غرب ارزیابی کرد.» بنابراین بر اساس اصل استقلال هنر در جامعه پلورالیستی و موقعیت مستقل نویسنده و ناشر در آن، هنر جمهوری دموکراتیک آلمان را ناگزیر باید با توجه به پیوند پر تنش آن با الگوها و چارچوب‌های دولت مسلط وقوه مقننه و مجریه آن تحلیل و تفسیر کرد.
 با نگاهی به بازار کتاب ادبیات کودک و نوجوان آلمان، نباید فراموش کرد که بخش بزرگی از تازه‌های نشر (امسال ۵۱۶۸ عنوان) ترجمه است؛ آثاری که حتی از کشورهای شمالی «از ایالت متحده آمریکا» از انگلستان و هلند، همچنین از نویسندگان روسی توسط ناشران ادبیات کودک و نوجوان ما به زبان آلمانی منتشر شده است. برای مثال، انتشارات Gelberg

جهانی است تا متأثر از یک جامعه فرهنگی.

تنوع بازار ادبیات کودک و نوجوان در آلمان
 بدون شک، بازار ادبیات کودک و نوجوان (در آلمان) بسیار متنوع‌تر از آن چیزی است که من در این‌جا در زمان کوتاهی توانستم برای شما بیان کنم. هنوز مطالب گفتنی بسیاری در این زمینه وجود دارد. برای مثال، می‌توان به کتاب‌هایی درباره اسب‌ها برای دختران که به شکل مجموعه منتشر می‌شود، یا داستان‌های پلیسی و کارآگاهی اشاره کرد؛ از جمله به برزینا که یک نویسنده اتریشی است و کمابیش هفته‌ای یک کتاب از او منتشر می‌شود. یا به بررسی داستان‌های فانتزی پرداخت؛ از جمله اثری از ر.ل. استین^{۳۲} به نام «مو سیخ سیخی» که زندگی چهار کودک را بسیار ظریف و موشکافانه روایت می‌کند.

بعضی کتاب‌های داستان نوجوانان، به دلیل وضعیت کاملاً خاص ادبی، از سوی بزرگسالان نیز خوانده می‌شود. هم‌چنین برخی ناشران که برای بزرگسالان کتاب منتشر می‌کنند، آثاری انتشار می‌دهند که برای سنین مختلف ارزش مطالعه یکسانی دارد. علتش این است که در دو سال اخیر، عنوانی در ادبیات نوجوان به چشم می‌خورد که در فهرست بهترین آثار قرار گرفته و به تیراژ باور نکردنی بیش از یک میلیون نسخه رسیده است. این کتاب «دنیای سوفی»، اثر یوستین گارد^{۳۳} است. هیچ‌کس باور نمی‌کرد که یک داستان فلسفی برای کودکان بتواند، چنین موفقیت بزرگی کسب کند.
 این موضوع نشان می‌دهد که تعمیق ادبی

غیرتخیلی امسال اشاره کنم که به کتاب «قرمز، آبی و کمی زرد»، اثر بیورن سورتلند^{۳۴} و لارس الینگ^{۳۵} از انتشارات Kerle تعلق گرفت. این کتاب دیباچه‌ای است بر تاریخ نقاشی که تصویرگر، به صورت مثال طراحی کرده است. در حقیقت، گردشی است میان یک موزه به شیوه‌ای کاملاً غیر متعارف.

بدیهی است که کتاب‌های شعر و داستان‌های ادبی نیز بازار کوچک و محدود خود را دارند. در پایان، مایلم اثری را معرفی کنم که بسیار جالب است و جایزه ادبیات کودک و نوجوان را در بخش کتاب کودکانه دریافت کرده. این کتاب «وقتی دنیا هنوز جوان بود»، نوشته یورگ شویبگر^{۳۶} با تصویرهایی از روتراوت سوزانه برنر^{۳۷} است که آن را انتشارات Gelberg Belz منتشر ساخته.

* منبع: اینترنت

پی‌نوشت:

1. Heinrich Hoffmann
2. Koenigsburg
3. Erich Kaestner
4. Oetinger
5. Astrid Lindgren
6. Otfried Preussler
7. Wassermann
8. Michael Ende
9. Wilhelm Reich
10. Anton Makarenko
11. A.S. Neil
12. Christine Noestlinger
13. Ursula Weolfel
14. Gudrun Pausewang
15. Klaus Kordon
16. Mirjam Pressler
17. Peter Haertling
18. Kirsten Boie
19. Dagmar Chidoule
20. Roswitha und Heinz Kuhnert
21. Klaus Ensikat
22. Juri korinetz
23. Anatoli Pristawkin
24. Tatjana Wassiljewa
25. Berzina
26. R.L. Stine
27. Jostin Gaarder
28. Bjorn Sortland
29. Lars Elling
30. Juerg Schubiger
31. Rotraut Susanne Berner

«مزرعه‌های سبز و مزرعه‌های خاکستری»، اثر اورسولا وولف

(که در سال ۱۹۷۰ منتشر شد)، گرفتاری‌های مردمی را روایت می‌کند که با هم

زندگی می‌کنند. این اثر، مجموعه چهارده داستان است که به بررسی مسائلی

هم‌چون مبارزه با بیگانگان، کودکان گرفتار جنگ، تبعیض نژادی و نیز دشواری‌ها

و گرفتارهای اجتماعی در آلمان می‌پردازد. در این داستان‌ها، پیوسته کودکان

در کانون توجه قرار دارند

ادبیات نوجوان، آموزش و پرورش و اثر پیام، برای مثال رویارویی با قدرت را محدود می‌کند؛ زیرا به جای هدف و پیام، بیشتر روی تأثیر زیبایی‌شناسی زبان هنری تأکید می‌شود.

در بازار ادبیات کودک و نوجوان (آلمان)، البته کتاب‌های غیرداستانی، هم منتشر می‌شود که معمولاً به شکل مجموعه و سری و نیز از سوی ناشران بزرگ بین‌المللی که سال‌هاست بازار کتاب را در اختیار دارند، چاپ و منتشر می‌شود. در عین حال، کتاب‌های مصوری با کیفیت بسیار عالی تولید می‌شود. در این‌جا مایلم به جایزه کتاب

Belz با موفقیت عظیمی مهم‌ترین آثار یوری کوری نتس^{۳۸} را منتشر ساخته و آناتولی پرستاکین^{۳۹} در سال ۱۹۹۱، جایزه ادبیات نوجوان آلمان را برای کتاب «بچه‌های فاخته» که توسط انتشارات Volk Well Verlaog منتشر شده، دریافت کرده است. از دو سال پیش نیز کتاب خاطرات زندگی تاتیانا واسیلیه‌وا^{۴۰}، به نام «از امروز، روزهای عمر من»، موفقیت بزرگی کسب کرده. در این کتاب، او خاطرات خویش از دوران جنگ و تبعیدش به آلمان را برای کار اجباری مرور می‌کند. اکنون ادبیات نوجوان ما بیشتر اروپایی و